

תרגיל בית 10 אלגברה מופשטת 2

מודולים

1. מצאו 2 מבנים שונים של $\mathbb{Z}_{11}$ בתור $\mathbb{Z}[\sqrt{5}]$ -מודול.
2. יהי M מודול מעל R/I . הוכיחו כי M הוא גם R -מודול לפי הפעולה $rm := (r + I)m$. הראו גם ש $I \subseteq \text{Ann}_R(M)$.
3. יהי M מודול מעל R ויהי $I \triangleleft R$ אידיאל.
  - (א) הוכיחו כי IM הוא תת מודול של M .
  - (ב) הוכיחו כי M/IM הוא מודול מעל R/I .
4. יהי M מודול מעל R , הוכיחו או הפריכו ע"י דוגמא נגדית את הטענות הבאות:
  - (א) עבור תתי מודולים $N, K, L \leq M$ כך ש $M = N \oplus K$ מתקיים $L = (L \cap N) \oplus (L \cap K)$.
  - (ב) עבור תתי מודולים $N \subseteq L$ ו K כך ש $M = N \oplus K$ מתקיים $L = (L \cap N) \oplus (L \cap K)$.
  - (ג) עבור תתי מודולים L ו $K \subseteq N$ מתקיים $K + (N \cap L) = N \cap (K + L)$.
  - (ד) עבור תתי מודולים L ו $K \subseteq N$, אם $K + L = N + L$ ו $K \cap L = N \cap L$ אז $N = K$.
  - (ה) עבור תתי מודולים $N, K, L \leq M$, אם $K + L = N + L$ ו $K \cap L = N \cap L$ אז $N = K$.

5. יהי M - R מודול.
 תת מודול $N \leq M$ נקרא תת-מודול גדול של M אם לכל תת מודול $0 \neq N' \leq M$
 מתקיים $N \cap N' \neq 0$.
 מסמנים זאת ע"י $N \leq_l M$.

(א) הוכיחו עבור תתי מודולים $N_1, N_2 \leq_l M$ כי $N_1, N_2 \leq_l M$ אם $N_1 \cap N_2 \leq_l M$.
 (ב) הוכיחו כי $N \leq_l M$ אם $N \leq_l M$ לכל $a \in M$ $0 \neq a$ קיים $r \in R$ כך ש $ra \neq 0$ ו
 $ra \in N$.

(ג) בעזרת הלמה של צורן, הראו כי לכל תת מודול $N \leq M$ קיים תת מודול
 $K \leq M$ כך ש $K \oplus N \leq_l M$.

6. יהי M מודול מעל R ו $N \leq M$ תת מודול. הוכיחו כי אם N ו M/N נוצרים סופית
 (בתור מודולים מעל R) אז גם M נוצר סופית.
 הראו שהכיוון ההפוך אינו נכון ע"י דוגמה נגדית.

7. הראו כי $\mathbb{Q}$ הוא לא חופשי כמודול מעל $\mathbb{Z}$.

8. (בסיס מכל גודל)
 יהי V מרחב וקטורי עם בסיס אינסופי $\{e_0, e_2, e_3, \dots\}$ בנייה $\{e_0, e_2, e_3, \dots\}$.
 נתבונן בחוג $R = \text{End}(V)$ (אוסף ההעתקות הלינאריות) ונסתכל עליו כמודול מעל
 עצמו.
 עבור n נגדיר את ההעתקות $f_0, f_1, \dots, f_{n-1}$ להיות

$$f_i(e_m) = \begin{cases} 0 & m \pmod{n} \neq i \\ e_{\frac{m-i}{n}} & m \pmod{n} = i \end{cases}$$

לכל m טבעי.

למשל עבור 2:

$$f_0(e_{2k-1}) = 0 \text{ ו } f_0(e_{2k}) = e_k \\ f_1(e_{2k-1}) = e_{k-1} \text{ ו } f_1(e_{2k}) = 0$$

הוכיחו כי $\{f_0, \dots, f_{n-1}\}$ הוא בסיס של R כמודול מעל עצמו לכל n .